

תוספתא מסכת מגילה (ליברמן) פרק א הלכה א

כרכים המוקפין חומה מימות יהושע בן נון קורין בחמשה עשר ר' יהושע בן קרח' אומ' מימות אחשורוש
אמ' ר' יוסה בן יהודה היכן מצינו לשושן הבירה שמוקפת חומ' מימות יהושע בן נון
אלא משפחה ומשפחה מדינה ומדינה עיר ועיר
הסמוכין לכרך ונראין עמו הרי הן כיוצא בו

תלמוד ירושלמי מסכת מגילה פרק א דף ע טור א /ה"א

1 "כרכים המוקפין חומה מימות יהושע בן נון קורין בחמשה-
2 עשר". ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי. חלקו כבוד לארץ-ישראל
3 שהיתה חריבה באותן הימים ותלו אותה מימות יהושע בן נון.
4 ויקראו הכל בחמשה-עשר. ר' אבהו דרש ישיבה ישיבה. מה
40 ישיבה שנאמ' להלן מימות יהושע בן נון אף ישיבה שנאמ' כאן
מימות יהושע בן נון. ויקראו הכל בארבעה-עשר. ר' יודה בר פזי
דרש "פרזי" "פרזות". נאמ' כאן "פרזות" ונאמ' להלן "לבד מערי
הפרזי הרבה מאד". מה "פרזי" שנ' להלן מימות יהושע בן נון אף
45 "פרזות" שנ' כאן מימות יהושע בן נון. ( ) [ת]ני. ר' יהושע בן

בשושן הבירה אל יקראו ושאר כל המקומות יקראו. הא תלתא
תניין. תנייא קדמייא סבר מימר. מימות יהושע בן נון. תנייא
אחרייא סבר מימר. מימות אחשורוש. תנייא אחרייא סבר מימר.
"עיר" מכל מקום. נמצאתה אומ'. ר' יהושע בן קרחה ור' יוסי ביר'
5 יהודה שניהם אמרו דבר אחד. אלא שזה למד מטעם אחד וזה
למד מטעם אחד. ותני כן. הסמוך לכרך והנראה עמו הרי הוא

תלמוד ירושלמי מסכת מגילה פרק א דף ע טור א /ה"א

כרכים המוקפין חומה מימות יהושע בן נון קורין בחמשה עשר
רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי חלקו כבוד לארץ ישראל שהיתה חריבה באותן הימים ותלו אותה מימות
יהושע בן נון
ויקראו הכל בחמשה עשר
רבי אבהו דרש ישיבה ישיבה מה ישיבה שנאמר להלן מימות יהושע בן נון אף ישיבה שנאמר כאן מימות
יהושע בן נון
ויקראו הכל בארבעה עשר
רבי יודה בר פזי דרש פרזי פרזות נאמר כאן פרזות ונאמר להלן לבד מערי הפרזי הרבה מאות מה פרזי
שנאמר להלן מימות יהושע בן נון אף פרזות שנאמר כאן מימות יהושע בן נון

תני רבי יהושע בן קרחה אומר מימות אחשורוש
אמר ליה רבי יוסי בי רבי יהודה וכי מה עניין שושן הבירה לבוא לכאן אם משושן הבירה את למד מעתה בשושן
הבירה אל יקראו ושאר כל המקומות יקראו
הא תלתא תניין
תנייא קדמייא סבר מימר מימות יהושע בן נון
תנייא אחרייא סבר מימר מימות אחשורוש
תנייא אחרייא סבר מימר עיר מכל מקום
נמצאתה אומר רבי יהושע בן קרחה ורבי יוסי בי רבי יהודה שניהם אמרו דבר אחד אלא שזה למד מטעם אחד
וזה למד מטעם אחד

חידושי הרמב"ן מסכת מגילה דף ב עמוד א

מגילה נקראת

מה ששנינו כרכין המוקפין חומה מימות יהושע בן נון קורין בחמשה עשר כפרים ועיירות גדולות בארבעה עשר.
אני תמה מאד מה ראו על ככה ומה הגיע אליהם לעשות ישראל אגודות במצוה הזו, ואע"ג דליכא הכא משום
לא תתגודדו דהו"ל שני בתי דינים בשתי עיירות כדאיתא בפ"ק (דיומא) [דיבמות] מ"מ לכתחלה למה חלקום
לשתי כתות, ועוד היכן מצינו בתורה מצוה חלוקה בכך והתורה אמרה תורה אחת ומשפט אחד יהיה לכם וכל
דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון,
ושמא י"ל לפי שנעשה הנס בשושן בי"ד ונוח שלהן היה בחמשה עשר קבעו לחמשה עשר יום ביום שהתחילו
בו, ולפי שעיקר הנס היה בשושן קבעו עמהן מקומות הנכבדין דהיינו כרכין המוקפין, ושאר כל עיירות שהיה
הנס שלהן בי"ג ונוח שלהן בי"ד קבעוהו ביום שלהן שהתחילו, כדרך שאירע להם כך קבעו אותם.
ואין טעם זה מתוק וטוב בעיני, לפי שהיה עיקר הנס לשושן עצמו ביום י"ג והנה ראוי שיהיה להם י"ד יום טוב
עם כל ישראל אע"פ שעשו בשנת הנס יום טוב בט"ו, או שיהיה לשושן יום טוב בי"ד וט"ו הואיל ונעשה בהם
נס.

וכשעיינתי בכתובים נתיישב לי הענין יפה, לפי שהוא דבר ברור שבזמנו של נס זה כבר נפקדו ישראל ועלו
לארץ ברשיון כורש ונתיישבו בעריהם, ואע"פ שאמר המן ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים, מ"מ אנשי
כנסת הגדולה עם רוב ישראל בארץ היו, ושוב לא עלו מהם אלא מעטים עם עזרא, וכשצוה אחשורוש להשמיד
להרוג ולאבד היו הפרזים והעיירות שאין להם חומה סביב בספק וסכנה גדולה שלא יעלו עליהם אויבים יותר
מן המוקפין, וכענין שאמר בהם בספר עזרא (נחמ' ד') ויהי כאשר שמעו סנבלט וטוביה והערבים והעמונים
והאשדודים כי עלתה ארוכה לחומות ירושלים כי החלו הפרצים להסתם ויחר להם מאד ויקשרו כלם [יחדיו]
לבוא להלחם בירושלים ולעשות לו תועה ונתפלל אל אלהינו ונעמיד משמר [עליהם] יומם ולילה מפניהם,
וכשנעשה הנס עשו כולם יום נוח ומשתה ושמחה, דכתיב ושאר היהודים אשר במדינות המלך אחשורוש נקהלו
ועמוד על נפשם ביום שלשה עשר ונוח בארבעה עשר ועשה אותו יום משתה ושמחה, ושל שושן עשאו ג"כ
ממחרת הנס שלהן, וזה היה בשנת הנס בלבד.

ולאחר מיכן בשנים הבאות עמדו פרזים ונהוג מעצמן לעשות יום ארבעה עשר שמחה ומשתה ויום טוב, אבל
מוקפין לא עשו כלום לפי שהיה הנס גדול בפרזים והיה עליהם [הסכנה] יותר כדפרישית. וזהו שכתוב על כן
היהודים הפרזים היושבים בערי הפרזות עושים את יום י"ד לחודש אדר שמחה ומשתה ולא הזכירו כאן מוקפין
כלל.

אחר זמן לאחר שהאיר הקב"ה עיניהם ומצאו סמך מן התורה, עמד מרדכי ובית דינו וראו דבריהם של פרזים
שראו הנס הזה לעשות לו זכר לדורות וקבעו אותו על כל ישראל שכולן היו בספק, וראוי להקדים פרזים
למוקפים מפני שהיה נסם גדול ושהם התחילו במצוה תחלה לעשות להם לבדם יו"ט, לפיכך קבעו יו"ט של
פרזים ביומן ושיהא מיוחד להם, ושל מוקפים קבעו ביום נוח של שושן, וזהו שכתוב ויכתוב מרדכי את הדברים
האלה וישלח ספרים אל כל היהודים אשר בכל מדינות המלך אחשורוש הקרובים והרחוקים לקיים עליהם
להיות עושים את יום י"ד ואת יום ט"ו, כלומר שלח להם שיקבלו כולם לעשות זכר לנס ולא יאמרו הרחוקים
משושן ומא"י לא היו המן וסיעתו באין עלינו, וקבלו ישראל עליהם הדבר, זהו שכתוב וקבל היהודים את אשר
החלו לעשות ואת אשר כתב מרדכי אליהם כלומר שקבלו מה שהחלו הפרזים לעשות מעצמן ומה שכתב
מרדכי שצוה לכולם לעשות כן, ונתן טעם כי המן בן המדתא צורר כל היהודים חשב על היהודים לאבדם הוסיף
בכאן מלת כל שהיה הנס לכלם אפי' למוקפים, והיינו דאמרינן בגמ' מדפרזים בי"ד מוקפין בט"ו שלא הותקן י"ד

אלא לפרזים שהתחילו בו, ומקשי ואימא מוקפין כלל לא, שלא תקנו אלא מה (שהתנו) [שהתחילו] בו, והשיב אטו לאו ישראל נינהו לשלוח למקצת ישראל ולא לכלם, ועוד מהודו ועד כוש כתיב, דכתיב במצותו של מרדכי אל כל היהודים אשר בכל מדינות המלך אחשוורוש הקרובים והרחוקים דהיינו מהודו ועד כוש.

ועם כל זה היו בישראל מתיראים לנהוג זה בפרהסיא עד שחזר מרדכי ושלח להם חותם המלכה שצותה לעשות כן ושוב לא נתיירו שהיו אומרים מצות המלכה אנו עושין, זהו שכתוב ותכתב אסתר המלכה ומרדכי היהודי את כל תוקף לקיים את אגרת הפורים האלה, זהו טעם חלוק התקנה לפרזים ומוקפין, והיינו דאמרין (ה' ב') פרזין ומוקפין דכתיב גבי מגילה דהני מגלו והני מכסו או דילמא משום דהני מיגנו והני לא מיגנו, אלמא טעמא דתקנתא משום הצלה הוא דאית להו למוקפין הצלה דמיגנו בחומתן ונלחמים או דמיכסו ומטמרי מאויבים.

עכשיו ביררנו הכתובים וטעם התקנה שחלקו הנס לשני ימים, והיה ראוי לפי זה שהפרזים בימי אחשוורוש יהיו קודמין למוקפין שבימיו, אלא לפי שהיה עיקר הנס לאותן שבא"י והיא היתה חרבה שעדיין לא בנו בה כלום משעת עלייתן, לא ראוי שיהיו (ל)ירושלים עיר הקדש וכל ערי יהודה וישראל הבצורות נידונות כערי הפרזים, והחזירו הענין לימי יהושע וחלקו בין המוקפין חומה מימות יהושע בן נון לשאינן מוקפין חומה. זהו שאמרו בירושלמי ר' סימון בשם ר"ב בן לוי חלקו כבוד לא"י כי היתה חרבה באותן הימים ותלו אותו בימי יהושע בן נון והיינו כדפרישית דמשום כבוד בעלמא, ואע"ג דלשאר דברים למ"ד קדושה ראשונה קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבוא אין נוהגות אלא באותן שקדשו בני גולה, לענין מגילה לדברי הכל כל שהיו מוקפין בימי יהושע בן נון קורין בט"ו, דליתיה אלא (נס) [כבוד] שנהגו לא"י דאי לא תימא הכי למ"ד קדושה ראשונה ושניה יש להן מוקפין מימי יהושע מאי מהני להו, ומתניתין ודאי דברי הכל היא וליתה אליבא דרבי אלעזר ברבי יוסי בלחוד, ועוד דהא מתניתין הלכה היא וקי"ל קדושה ראשונה לא קדשה לעתיד לבא, (ובעובדי) [ובטבריא] דגמ' נמי לא דייקין אלא אי מוקפת חומה מימות יהושע בן נון או לא אבל אם קדשו עולי גולה לא דייקי כלל, אלא ש"מ כדפרישית.

ר"ן (על הרי"ף) מגילה א, א

ויש כאן שאלה מה ראו אנשי כנסת הגדולה לחלוק מצוה זו לימים חלוקים ולקבוע יום מיוחד לפרזים ויום מיוחד לכרכים מה שאין כן בשאר מצות שהרי התורה אמרה תורה אחת ומשפט אחד יש לומר שמפני שהיהודים היושבים בערי הפרזות והיהודים אשר בשושן לא נחו מאויביהם ביום אחד שהרי היהודים הפרזים נחו בארבעה עשר והיהודים אשר בשושן נחו בחמשה עשר ועשו מאליהם כל אחד ביום מנוחתו משתה ושמחה לפיכך כשקבעו עליהם יום טוב לדורות קבעוהו לכל א' ביום שנח בו והשוו כל הכרכים המוקפים חומה לשושן [שאינה מוקפת חומה] מפני שבה היה עיקר הנס וכי תימא תינח לרבי יהושע בן קרח דאמר בגמרא [דף ב ב] דבמוקפין חומה מימות אחשוורוש תליא מילתא אבל לתנא דמתניתין דאמר מימות יהושע בן נון הא לא דמיא לשושן ומה ראו לקבוע להם יום חמשה עשר יש לומר דהיינו טעמא כדי לחלוק כבוד לארץ ישראל כדגרסין בירושלמי רבי סימון בשם ר' יהושע בן לוי אמר כדי לחלוק כבוד לארץ ישראל שהיתה חרבה באותן הימים ותלו אותה בימות יהושע בן נון ופירוש הענין שכיון שהוצרכו לחלוק בין מוקפין לשאינן מוקפין כשם שנחלקה שושן משאר עיירות אילו תלו הדבר מימות אחשוורוש היתה ארץ ישראל שהיתה חריבה באותן הימים נידונת כפרזים והיה גנאי בדבר ולפיכך תלו הדבר בימות יהושע בן נון כדי שתהא נדונת ככרכים שאע"פ שעכשיו אין להם חומה כיון שהיתה מוקפת מימות יהושע בן נון הרי דינה כאילו יש בה חומה כדאמרי' בגמרא אף על פי שאין לה עכשיו והיה לה קודם לכן ואפי' למאן דאמר קדושה ראשונה קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבא ונמצא שלא היתה חומת ארץ ישראל מעלה ולא מורדת לענין בתי ערי חומה מכל מקום לא היתה חוצה לארץ יתירה עליה בדיון זה כלל אבל אם נתלה הדבר לענין מגילה בימות אחשוורוש נמצאו כמה עיירות שבחוצה לארץ שנידונות כמוקפות חומה ורוב א"י כפרזים. אבל הרמב"ן ז"ל נותן טעם אחר לחלוק הזמן של פרזים ומוקפין ואומר שבזמנה של נס זה כבר נפקדו ישראל ועלו ברשיון כורש ונתישבו בעריהם ואף על פי שאמר המן ישנו עם אחד מפוזר ומפורד וגו' מ"מ אנשי כה"ג עם רוב ישראל בא"י בעת ההיא היו ושוב לא עלו מהן אלא מועטין בימי עזרא וכשצוה אחשוורוש להשמיד להרוג ולאבד היו הפרזים והעיירות שאין להם חומה סביב בספק סכנה גדולה שלא יעלו עליהם אויבים יותר מן המוקפין חומה וכשנעשה הנס עשו כולם יום נוח ומשתה ושמחה כדכתיב ושאר היהודים אשר במדינות המלך (אחשוורוש) נקהלו ועמוד על נפשם ביום שלשה עשר בו ונוח בארבעה עשר בו ועשה אותו יום משתה ושמחה ושל שושן ג"כ עשו ממחרת הנס שלהן וזה היה בשנת הנס לבד ולאחר מכאן בשנים הבאות עמדו פרזים ונהגו מעצמן לעשות ארבעה עשר שמחה ויו"ט אבל

מוקפין לא עשו כלום לפי שלא היה הנס גדול כפרזים וזהו שכתוב על כן היהודים הפרזים היושבים בערי הפרזות עושים את יום ארבעה עשר לחדש אדר שמחה ומשתה ולא הוזכרו כאן מוקפין כלל ולאחר זמן שהאיר הקדוש ברוך הוא עיניהם ומצאו סמך מן התורה עמד מרדכי ובית דינו וראו דבריהם של פרזים שראוי הנס הזה לעשות לו זכר לדורות וקבעו אותו על כל ישראל שכולן היו בספק וראו להקדים פרזים למוקפין מפני שנסם היה גדול שהם התחילו במצוה תחלה לעשות להם לבדם יום טוב לפיכך קבעו יום נוח של פרזים ביומן ושל כרכים מוקפין קבעו ביום נוח של שושן והיינו דאמרי' בגמ' [דף ה ב] גבי ספקא דטבריא לענין מקרא מגילה מאי פרזין ומוקפין דכתיבי גבי מקרא מגילה משום דהני מיגלו והנו מיכסו והא נמי הא מגליא או דילמא משום דהני מגנו והני לא מגנו והא נמי קא מגניא אלמא טעמא דתקנתא משום הצלה הוא דאית להו למוקפין חומה הצלה דמגנו בחומתן ונלחמים או דמיכסו ומטמרו מאויביהם זהו דרכו ז"ל. ואינו ברור אצלי דהא ודאי דעיירות המוקפות חומה בא"י [באותו זמן] מועטות היו שהרי אמרו בירושלמי כדי לחלוק כבוד לא"י כמו שכתבתי למעלה ואם רובה היתה מוקפת חומה היה להם לתלות בימי אחשורוש אלא על כרחן רובה היתה פרוצה וכרכין המוקפין חומה שבחוצה לארץ כפלים וכפלי כפלים ממוקפין שבא"י ומעתה ישראל היושבים בעיירות המוקפות שבחוצה לארץ שלא היו יכולין לבטוח בחוזק החומה שהרי אויביהם היו בתוכם עמהם למה לא עשו מעצמם יום משתה ושמחה כמו שעשו הפרזים ומה שאמרו ז"ל שרוב ישראל בארץ היו ששוב לא עלו מהן אלא מועטין בימי עזרא היינו מאותם שבבבל דאחר כך לא עלו מהן אלא מועטין כמו שמפורש בכתוב אבל מ"מ נראה שרוב ישראל בחוצה לארץ היו מהודו ועד כוש שהרי כל העולים ראשונה לא היו אלא ארבעת רבוא אלפים ושלוש מאות וששים ואפשר גם כן שלאחר שצוה כורש לבטל הבנין חזרו מהם בחו"ל ונתיישבו בכל המדינות ואילו היו ישראל רובם ועיקרם בארץ לא היה המן אומר ישנו עם אחד מפוזר ומפורד וגו' לפיכך נראה שרוב ישראל היו בחוצה לארץ מפוזרין מהודו ועד כוש וכיון שכן למה לא עשו היושבים בעיירות המוקפות חומה בשנים הבאות משתה ויו"ט שהרי לא היה להם לבטוח בחומתם ומה שאמר הכתוב על כן היהודים הפרזים עושים וגו' אין ענינו שהפרזים עשו ולא מוקפין אלא נותן טעם למה חלקו מרדכי ובית דינו פרזין ממוקפין ומה שאמר שלאחר מיכן האיר הקדוש ברוך הוא עיניהם ומצאו סמך מן התורה ולא ידעתי מה הוא זה שלא הוזכר זה בגמרא אלא שתכתב מגילת אסתר אבל לענין יום טוב לא ודאמרינן בספיקא דטבריא אי משום דמיכסו אי משום דמגנו היינו לומר שכיון שבאו לדמות לשושן כל העיירות הדומות אליה מפני שבה היה עיקר הנס נסתפקו עיקר חלוק מוקפות חומה כשושן משאינה מוקפת אם הוא משום דמיגניא אי משום דמכסיא ואף על גב דלענין בית בבתי ערי חומה במכסיא תליא מילתא התם גזירת הכתוב הוא:

משנה מסכת ערכין פרק ט

משנה ג

המוכר בית בבתי ערי חומה הרי זה גואל מיד וגואל כל שנים עשר חדש הרי זה כמין ריבית ואינה ריבית מת המוכר יגאל בנו מת הלוקח יגאל מיד בנו אינו מונה לו שנה אלא משעה שמכר לו שנאמר (שם /ויקרא כ"ה/) עד מלאת לו שנה תמימה וכשהוא אומר תמימה להביא חדש העיבור רבי אומר יתן לו שנה ועיבורה:

משנה ו

עיר שגגותיה חומתה ושאינה מוקפת חומה מימות יהושע בן נון אינה כבתי ערי חומה ואלו הן בתי ערי חומה שלש חצרות של שני שני בתים מוקפות חומה מימות יהושע בן נון כגון קצרה הישנה של ציפורים וחקרה של גוש חלב ויודפת הישנה וגמלא וגדוד וחדיד ואונו וירושלים וכן כיוצא בהן:

חידושי הריטב"א מסכת מגילה דף ב עמוד א

ובעו רבנן ז"ל מה ראו אנשי כנסת הגדולה לתלות הדבר ביהושע בן נון, ותירצו הראשונים ז"ל משום דיהושע בן נון הוא שנלחם בעמלק תחלה והמן היה מזרע עמלק, והא בגמרא דבני מערבא בעו לה ופירשו בה טעמא דגרסינן התם ר' סימון בשם ריב"ן חלקו כבוד לארץ ישראל שהיתה חרבה באותן הימים ותלו אותה מימות יהושע בן נון, ומפרשי לה רבנן ז"ל [דכיון] שהוצרכו אנשי כנסת הגדולה לחלק בין כרכים לעיירות משום דהני מיגנו והני לא מיגנו כדאיתא בגמרא, אילו תלו הקף הכרכין בימות אחשורוש היתה ארץ ישראל כפרזים מפני חורבנה ויהיה גנאי לארץ ישראל ולפיכך תלו הדברים מימות יהושע בן נון,

ולא בריר לן האי טעמא דבשלמא למ"ד קדושה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבא שייך שפיר שחלקו לה כבוד, שכשם שקדושת הארץ קיימת לענין בית בבתי ערי חומה דין הוא שתהא קיימת ג"כ לענין מקרא מגילה, אלא למ"ד לא קדשה לעתיד לבא עד שבא [עזרא] וחזר וקדשה, כיון דאזלה לה קדושה לענין בית בבתי ערי חומה ושלוח מצורעים ודכוותיהו מה ענין לחלוק כבוד לארץ ישראל לענין מקרא מגילה. ואומר מורי נר"ו דודאי טעמא דמלתא משום דכל מידי דהוה מדרבנן סמכו לה אדין תורה כל מה דאפשר, וכדחזינן בסתם יינם דרבנן דגזרו בה משום בנותיהן שאסרוהו בהנאה החליטו איסורו לעולם כענין יין נסך ודאי דאורייתא, משא"כ בפתן ושמנן ובישוליהן שאסרו אף משום בנותיהן וכדמוכח בדוכתיה וכדברירנא התם (ע"ז כ"ט), והכא נמי כיון שהוצרכו נמי לחלק בין מוקפין חומה לעיירות ומצאו שיש חילוק לענין בית בבתי ערי חומה בין מוקפין חומה לאין מוקפין חומה, אתו אנשי כנה"ג וסמכו תקנתם לאותו דין תורה, ומה להלן מוקפין חומה מימות יהושע בן נון שהוא תחלת קיבוץ ארץ ישראל אף זו מוקפין חומה מימות יהושע בן נון, וזהו ג"כ מה שאמרו בירושלמי כדי לחלוק כבוד לארץ ישראל אע"פ שחרבה עדיין מצוות שלה חשובות בעינינו ואנו סומכין בהם תקנתנו, ואתי אפילו למ"ד קדושה ראשונה קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבא.

המאירי, מאירי מסכת מגילה דף ב/א

ונראה לי הטעם שהכרכים לרוב חשיבותם ראוי להם לשמוח בשני הימים ואם היתה קריאתם בי"ד כבר כלתה השמחה אחר שעבר יום עיקר הנס אבל כשקורין בט"ו אי אפשר שלא לשמוח קצת ביום י"ד שהוא תחלת הנס ועיקרו כמו שיתבאר אבל כפרים ועיירות לא הטריחום אלא ליום אחד והוא יום תחלת הנס ועיקרו ומ"מ מכח המקראות לא היה לנו לדון בכך אלא כל שהיו מוקפין חומה באותו זמן ר"ל בימות אחשורוש ומה ראו לתלות הדבר בהקף שמימות יהושע למדוה בגמ' בגזרה שוה כתיב הכא בערי הפרזות וכתוב התם לבד מערי הפרזי מה התם מימות יהושע אף כאן וכו' ואע"פ שמקרא זה במשה כתיב והיה לנו לומר מימות משה אעפ"כ תלו הדבר ביהושע שהוא עיקר כיבושה של ארץ ישראל ויש שפירשו הטעם מצד שנלחם יהושע עם עמלק שהיה המן מזרעו וממה שמצאו בהגדה זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע מה נשתנית מצוה זו שנאמרה בלשון זה יותר משאר מצות כשהתחיל יהושע במלחמת עמלק היה מחזר להיותה מסתיימת על ידו אמר הקדוש ברוך הוא למשה אמור לו כשיגיע זמנו של עמלק לימחות מלפני יהא הוא נזכר עליה והוא ששנינו כל עיר שהיא מוקפת חומה מימות יהושע ובתלמוד המערב פירשו הטעם כדי לחלוק כבוד לארץ ישראל שהיתה חריבה באותו זמן ולא היו ערים שבה מוקפות חומה בימות אחשורוש ואלו תלינו הדבר בימות אחשורוש היינו דנין אותן כדין פרזי ועכשו נותנין להם דין כרכים ודין שושן וכמו שאמרו אע"פ שאין לו עכשו הואיל והיה לו קודם לכן.

חדושי הרשב"א מגילה ב, ב

וכמה מיל. ודוקא לסמוך אבל נראה לית ליה שיעורא אלא כל שהוא נראה.

חדושי הריטב"א מגילה ב, ב

ועד כמה כמחמתן לטבריא. והיינו מיל דהא קמ"ל דשיעורא דמיל כמחמתן לטבריא. ולדידן פירש"י ז"ל במסכת ערובין דמיל מהלך אלפים אמה, ודעת רבותי כל סמוך הוא דמשערין במיל דכיון שאינו נראה עמו לא חשיב סמוך ביותר ממיל, אבל בנראה כל שהוא נראה עמו ומשתתף עמו בעיניהם לית ליה שיעורא, וקי"ל כתנא דידן דבעי מוקפות חומה מימות יהושע בן נון.